

„Men droeg in dien tijd korte wambuizen met schootjens, en met opene mouwen, daar 't hemd luchtheids halven, door henen quam.”

Het was Maetsuycker er om te doen zijne huisvrouw te doen boeten voor een verzuim der naaister, door zich met dat hemd zonder mouw, met dien eenen blooten arm, te vertoonen eerst in de vergadering der beschreven vaders, daarna in den kring der dames, die bij zijne vrouw op receptie waren.

„Dit spel nu op zijn hoogst zijnde begon hij haar niet weinig hierover te hekelen en voor alle die vrouwen op zijn scherpst te zeggen of zij zich niet schaamde om een man, daar gansch Indiën op rustte, te laten loopen of hij geen heel hemd aan zijn lijf krijgen kon, en zich met een hemd met ééne mouw, als de oolijkste bedelaar, behelpen moest.”

In de *Levens der Opperlandvoogden* staat deze onbeminlijke huisvader met zoodanig „wambuis met schootjens en opene mouwen” ook afgebeeld. Echter had, toen hij voor die beeltenis poseerde, zijn Edelheid een hemd met twee mouwen aan.

Ten tijde van Mossel was het dragen van fluweel alleen aan de hoogere rangen in de ambtelijke hiërarchie geoorloofd, opklimmende van opperkoopman. Galon, en borduursel daarenboven, kwam slechts aan de leden der hooge regeering en den president van den raad van justitie toe. Beneden den rang van opperkoopman mocht men de drie voornaamste kleedingstukken, nl. rok, kamizool en broek, van laken of van zijde doen vervaardigen, maar niet met passement beleggen. Evenmin mocht men, beneden dien rang, massief gouden knopen aan zijn kleeren hechten. Slechts aan een onderkoopman of aan hooger geplaatsten was het vergund gouden schoen- en broeksgespen, alsmede een gegaloneerden hoed te dragen. Op de overtreding van deze keur stond eene boete van twee- tot vijfhonderd rijksdaalders.

Zulke bepalingen werden uitgelokt door de pronkzucht des tijds, ook op 't stuk van kleeding. Fluweelen rokken, gouden knopen daaraan, degen met gouden gevest en rotting met gouden knop hadden opgehouden distinctieven te zijn. Men droeg voor honderde guldens waarde aan de kleederen, eene schitterende vlag die vaak eene vooze lading moest dekken. Alleen schijnt de indische maatschappij uit die dagen minder dan die in 't vaderland bezocht te zijn geweest door 't euvel, 't welk Huygens „eene volle vloed van opgejaegde baeren” noemde: de steeds wisselende mode. Niet het oude Batavia was, gelijk het zwierige en wufte 's Gravenhage, een *dorado* voor kleermakers, een stad waar zij, als de snijder uit de *Sneldichten*, hadden kunnen uitroepen:

Danck hebb' de Fransche locht, die mij de bors kan stijven,
En maeckt de jonghste Mood' in veerthien dagen oud;
'k Wou liever te Parijs een jaer aan 't ambacht blijven,
Als veertig jaer aeneen met Israel in 't woudt.

Zwarte zijde voor ondergoed schijnt geenszins ongewoon te zijn geweest; althans in later tijd. De chirurgijn Jacobus Martinus Baljee schreef aan zijne familie in 't vaderland, dat hij daarmee was uitgedost geworden door zijnen